

Hikmetnâme-i Cedid

"Kime hikmet verilmişse ona çok hayır verilmiştir." (el-Bakara, 2/269.)

HİK

Hikmetnâme-i Cedid gazetesinin ilk sayısı değerli okurlarla buluştu. Allah hayırlara vesile eylesin.

İmam Gazâlî Hikmetname-i Cedid Stüdyolarına konuk oldu.

(Sayfa 7)

Seyrüsülûk Ekspresi içe doğru yola çıktı

(Sayfa 4)

Ünlü karikatüristin kaleminden: **Mevlânâ** kimi çağırıyor?

(Sayfa 6)

İbn Rüşd, Hikmetnâme-i Cedid Stüdyolarına konuk oldu.

(Sayfa 2)

Sürpriz ödüllü çengel bulmaca

(Sayfa 5)

Eş-Şifâ, eczanelerde yerini almak üzere

(Sayfa 12)

Ünlü film eleştirmeninden **The Truman Show** üzerine: **İslam'da kader**

(Sayfa 6)

Ölümü Unutan **Medeniyet**

(Sayfa 7)

Sühreverdî'nin hayatına kısa bir bakış

(Sayfa 2)

Aşk Lazım

(Sayfa 9)

Taşköprizâde'nin ilginç hayat hikayesi

(Sayfa 8)

BAKAN GAZÂLÎ'DEN İDDİALARA YANIT

Millî Eğitim Bakanı Ebu Hamid el-Gazâlî, komisyon toplantısı sonrası basın açıklamasında bulundu:

Konuşmasının büyük bir kısmını devlet başkanlığı konusuna ayıran **Gazâlî**, devlet başkanının zulümden kaçınmasının ve adaleti gözetmesinin esas olduğunu belirterek halkın bu esaslara uyan hükümdara itaat etmesi gerektiğini söyledi.

Ebu Hamid el-Gazâlî'nin konuşmasındaki ifadeler kamuoyunda yankı uyandırdı:

"Başkan ülkenin imarı için çalışmalı, halkın ihtiyaçlarını karşılamalı, aralarında fark gözetmemeli, kötülükleri engelleyip iyilikleri teşvik hususunda örnek olmalı, tarihten ibret almasını bilmeli, âlimlerin ve uzmanların görüşüne müracaat etmeli, suçlulara

caydırıcı olacak şekilde hak ettikleri cezayı vermeli ve devlet görevlilerini denetlemelidir."

Açıklamalar **Gazâlî'nin hükümdar ile olan iletişiminin keyfiyeti konusunda akıllara soru düşürdü**. Bununla birlikte **Ebu Hamid el-Gazâlî'nin** Başbakan'a göndermiş olduğu gizli mektubun bir kısmı medyaya sızdırıldı. Mektubun başlığının "**Nasihatü'l-Muluk**" olması dikkat çekti.

Mektubu medyaya sızdıran unsurlar araştırılıyor.

Ebu Hamid el-Gazâlî basın açıklamasında bu konuya da dikkat çekti. Mektubu sızdıranların en kısa süre içerisinde bulunup haklarında gerekli işlemin başlatılacağını beyan etti.

BAKAN KINALİZÂDE'DEN BASIN AÇIKLAMASI

İstanbul Adliyesi'nin önünde bilinmeyen bir sebepten ötürü küçük çaplı eylem girişiminde bulunuldu. Eylemin sebebinin tespiti yönünde detaylı araştırmalar devam ediyor. Yapılan küçük çaplı eylem girişimi üzerine **Adalet Bakanı Kınalızâde Ali Efendi** basın açıklamasında bulundu:

Adldir mûcib-i salâh-ı cihan
Cihan bir bağıdır dîvarı devlet
Devletin nâzımı şeriattır
Şeriata olamaz hiç hâris illâ mülk
Mülk zapt eyleyemez illâ leşker
Leşkeri cem edemez illâ mal
Malı cem eyleyen râiyettir
Râiyeti kul eder pâdişah-ı âleme adl.

BAKAN İBN SİNÂ'DAN ŞAŞIRTICI VERİLER

Sağlık Bakanı İbn Sînâ toplumumuzda yükselen obezite oranlarına ilişkin açıklamada bulundu.

Açıklamasında insanlardaki tüketim alışkanlığına değindi. Verilere göre **gençlerin %58'i** ortalamanın üstünde kiloya sahip. **Bakan İbn Sînâ** gençlere bu konuda aşağıdaki öğütleri verdi:

- 1-Günlük en az 15 dakika koşu
- 2-Sağlıklı besinler tüketme
- 3-Duruş bozukluğunu önlemek için şınav ve mekik hareketleri

Öneriler arasında yer aldı. Bakan özellikle erkeklerin dövüş sporlarına yönelmesi gerektiğini ifade etti.

Bu görseller adamı mağaradan çıkarır.

(Sayfa 2)

Haftanın on biri açıklandı.

(Sayfa 11)

İmam Eş'arî kendi takamını kurdu.

(Sayfa 11)

Gazâlî- Fârâbî Atıştı: **Hikmet Freestyle Rap**

(Sayfa 4)

Gazâlî'nin yeni makam aracı **medresede gündem** oldu.

(Sayfa 4)

ESFF'den kafaları karıştıran cezalar

(Sayfa 11)

Altı kavramda **İslam Felsefesi**

(Sayfa 3-4)

Usta yazar GPT bu hafta **Hikmetname-i Cedid**'de yazdı.

(Sayfa 10)

Fârâbî'den dua ile

(Sayfa 10)

Ben Batanları **Sevmem!**

(Sayfa 9)

El Kârda, **Gönül Yârda**

(Sayfa 3)

Hızlanan Zaman, **Yavaşlayan İnsan**

(Sayfa 8)

Müslüman Toplum **Olabilmek**

(Sayfa 10)

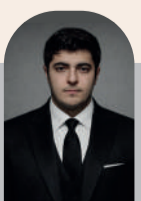
Seyrüsülûk
Ekspresi

Yasin Hamza
BABACAN

Kimdir Bu?
Taşköprizâde

Mehmet Akif
TEKELİ

Gündem
Haberler

Muhammed Ensar
ŞİMŞEK

Ben Batanları
Sevmem!

Abdullah Tark
GÜMÜŞ

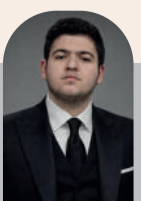
El Kârda,
Gönül Yârda

Muhammed Aykut
DÖNMEZ

Bir Görsel,
Bin Düşünce

Ahmet Enes
TEKELİ

Çengel
Bulmaca

Muhammed Faruk
KIRKPINAR

RÖPORTAJ: İBN RÜŞD

Felsefe ile din arasında bir çelişki olduğunu düşünüyor musunuz?

Hayır. Hakikat tektir ve hem din hem felsefe aynı hakikati farklı yollarla arar. Akıl ile ulaşılan doğru sonuçlar, vahyin gerçek anlamıyla çelişmez. (Faslü'l-Makāl)

Kur'an'ın akla bakışı hakkında ne söylersiniz?

Kur'an, insanı düşünmeye ve aklını kullanmaya davet eder. Bu nedenle felsefe yapmak dinen yasak değil, bilakis gerekli bir faaliyettir. (Faslü'l-Makāl)

Herkes felsefe yapabilir mi?

Hayır. Felsefe, belli bir eğitim ve akli yetkinlik gerektirir. Herkes aynı yöntemle hakikate ulaşamaz; bu yüzden farklı insanlara farklı

anlatım yolları vardır. (Keşfü Menâhici'l-Edille)

Akıl ile vahiy çatırırsa ne yapılmalıdır?

Böyle bir çatışma görünüyorsa, vahiy akla uygun şekilde tevil edilmelidir. Çünkü kesin akli bilgi ile sahih vahiy gerçekte çelişmez. (Faslü'l-Makāl)

Filozofların toplumdaki rolü nedir?

Filozoflar, hakikati akılla kavrayıp insanlara uygun yollarla aktarır. Bu, toplumun hem düşünsel hem ahlaki gelişimine katkı sağlar. (Tehâfütü't-Tehâfüt)

Ali GÜRSOY

KİMDİR BU? SÜHREVERDÎ

Asıl adı Yahyâ b. Habeş b. Emirek olan Şihabeddin Sühreverdî; birçok konudaki bilgisi nedeniyle "Şihab" yıldızından esinlenilerek Şihabeddin veya Şehabeddin, İran'daki Sühreverdî şehrinde doğduğu için Sühreverdî, idam edildiği için el-Maktul, ruhani kişiliğinden ve bu yöndeki çalışmalarından dolayı Ebu'l-Futûh lakapları ile anılmıştır.

Sühreverdî; genç yaşta önemli ilim şehirlerinde İslamî ilimler, mantık, felsefe gibi dersler almış ve kendini geliştirmiştir. Eğitiminin ilk yıllarında Meşşâî ekole yakınlık duymuş, bu durumu sonraki dönemlerde eserlerinde de belirtmiştir. Gençliğindeki bu yönelim, olgunluk çağında kurucusu olduğu İshrâkîlik çizgisine evrilmiş ve bu yönde gelişmiştir.

Arapçada doğu anlamındaki şarktan türeyen İshrâk, aydınlanma, parla-

ma, doğuş anlamlarına gelir. Felsefî bir terim olarak ise varlığın mantık ve akıl yürütme yoluyla idrak edilemeyeceğini ancak sezgisel bir kavrayış, anlık bir aydınlanma, içe doğuş, yani İshrâk yoluyla kavranabileceğini öne süren görüştür. Bu görüşü benimseyenlere de İshrâkî denilir.

İshrâkîlik, başta Meşşâîlik olmak üzere devamı ve varisi olduğu felsefî mirası yeni ve özgün bir sisteme dönüştürmüştür. Hikmet'ül İshrâk'ta vurgulandığı üzere eserin ve aynı zamanda İshrakiliğin amacı bahs (rasyonel araştırma) ve işrak yöntemlerini telif ederek müşahade yoluyla huzuri bilgiyi elde etmek, insanlığın ulaşabileceği en yüksek makama ulaşmaktır. Meşşâîliğin bahs (rasyonel araştırma) yöntemini tek başına yetersiz bulan Sühreverdî, ancak bahsle birlikte işrak yöntemini izleyenlerin müteallih (teellüh'e [insanlığın ulaşabileceği en yüksek makama] ulaşan) filozof olabileceğini kabul eder.

Sühreverdî, kendisinin sahip olduğu nüfuzdan rahatsız olan Halep ulemasının girişimleriyle önce hapsedilmiş sonra da 1191 yılında farklı rivayetlere göre aç bırakılarak veya boğularak öldürülmüştür.

Ramazan Yağız YILDIRAN

FINANS	AVICENNA MEDICAL HALKA ARZ OLDU!
SOSYAL	İSLAMİ İLİMLER ÇALIŞTAYI BU YIL 5 OKULDA!
EĞİTİM	BEYTÜLHİKME YENİ DÖNEM KAYITLARI BAŞLADI!

BİR GÖRSEL, BİN DÜŞÜNCE

İnsan, çoğu zaman gerçekliği değil, onun temsillerini görür. Magritte'in "İnsanlık Durumu"nda manzara ile onu örten resim arasındaki fark silinir; Platon'un mağarasında olduğu gibi, görünen şey hakikatin kendisi sanılır.

Magritte'in İmgelerin İhaneti, Platon'un mağara alegorisindeki gölgeler gibi, görünenin hakikat sanılmasını sorgular. Resimdeki pipo, ideanın kendisi değil yalnızca bir yansımadır; ayrıca "bu bir pipo değildir" manalı alttaki yazı da bu yanılsamayı ifşa eder. Böylece tablo, hakikatin imgenin ardında gizli olduğunu hatırlatır.

Goya, (masada yazdığı üzere) "Aklın Uykusu Canavarlar Doğurur" adlı tablосunda aklın geri çekildiği anda yanılsamanın nasıl hüküm sürdüğünü gösterir. Platon'un mağara alegorisinde olduğu gibi, sorgulama terk edildiğinde insan, gölgeleri hakikat sanmaya başlar.

Ahmet Enes TEKELİ

	Ölümü Unutan Medeniyet Tark GENÇ		Hızlanan Zaman, Yavaşlayan İnsan Cevdet İVGIN		Eş-Şifâ Merhemi Akif Emre SAMANCI		Röportaj: Gazâfî Haktan Kadri YAZICI		Röportaj: İbn Rüşd Ali GÜRSOY		Kimdir Bu? Sühreverdî Ramazan Y. YILDIRAN		Kavram Köşesi Ahmet Talha MERAKLI
--	-------------------------------------	--	--	--	--------------------------------------	--	---	--	----------------------------------	--	--	--	--------------------------------------

Erdem, insanın ahlaki açıdan iyi ve doğru davranışlar sergileme yeteneğidir. İslam felsefesinde erdem, kişinin aklını kullanarak ölçülü, adaletli ve dengeli bir hayat sürmesini ifade eder. Fârâbî ve İbn Sînâ'ya göre erdemli insan, ne aşırıya kaçır ne de

eksik davranır; orta yolu bulur. Erdem sadece iyi niyetli olmak değil, doğruyu bilip onu bilinçli şekilde yapmaktır. Günlük hayatta erdem bazen "iyi olmak" ile karıştırılır; ancak felsefede erdem, alışkanlık hâline gelmiş bilinçli ahlaki davranıştır.

Erdem kelimesi Türkçedir. Arapça kökenli karşılığı fazilettir ve üstün ahlaki değer anlamına gelir. Bir öğrencinin kopya çekme imkânı varken çekmemesi, dürüst davranması erdemli bir davranıştır. Çünkü doğru olanı bilerek ve isteyerek yapmıştır.

ERDEM

MÂRİFET

Mârifet, insanın sadece bilgi sahibi olması değil, bildiğini içselleştirerek derin bir anlayışa ulaşmasıdır. İslam felsefesinde mârifet, özellikle tasavvufu bağlantılıdır ve kalp yoluyla elde edilen bilgelik anlamına gelir. Mârifet, kitaplardan öğrenilen bilgiden farklı olarak

insanın düşünmesi, tecrübe etmesi ve kendini tanımasıyla oluşur. Bu yüzden mârifet, "bilmekten öte anlamak" şeklinde ifade edilir. Günlük hayatta mârifet kelimesi bazen "beceri" anlamında kullanılır; ancak felsefi anlamda mârifet, insanın hakikate yaklaşma-

sını sağlayan derin kavrayıştır. Mârifet kelimesi Arapça "a-r-f" kökünden gelir. Tanımak, bilmek ve fark etmek anlamlarını taşır. Bir kişinin dürüstlüğü'nün neden önemli olduğunu sadece bilmesi ilimdir; dürüstlüğü hayatının her alanında bilinçli şekilde uygulaması ise mârifettir.

Adalet, herkese hakkı olanı vermek ve davranışlarda ölçülü olmaktır. İslam felsefesinde adalet, hem bireysel ahlakın hem de toplum düzeninin temelidir. Fârâbî'ye göre adaletli insan, kendi çıkarını değil hakkaniyeti gözetir. Adalet sadece eşitlik anlamına

gelmez; her bireyin durumuna göre hak ettiğini almasıdır. Günlük hayatta adalet kelimesi bazen "herkese aynı davranmak" şeklinde anlaşılır; ancak felsefi anlamda adalet, koşulları dikkate alarak doğru ve dengeli karar vermektir. Adalet kelimesi

Arapça "a-d-l" kökünden gelir. Denge kurmak, doğru yolda olmak ve haksızlıktan kaçınmak anlamlarını taşır. Bir hakim katıldığı davada haksız olduğu belli olan davalının kendi tanıdığı olmasına rağmen cezasını tam olarak vermesi adil bir davranıştır.

ADALET

EL KÂRDA, GÖNÜL YÂRDA

İsa, öğrencileriyle birlikte yola devam edip bir köye girdi. Marta adında bir kadın İsa'yı evinde konuk etti. Marta'nın Meryem adındaki kız kardeşi, Rab'bin ayakları dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. Marta ise işlerinin çokluğundan ötürü telaş içindeydi. İsa'nın yanına gelerek, "Ya Rab" dedi, "Kardeşimin beni hizmet işlerinde yalnız bırakmasına aldırıyor musun? Ona söyle de bana yardım etsin." Rab ona şu karşılığı verdi: "Marta, Marta, sen çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun. Oysa gerekli olan tek bir şey vardır. Meryem iyi olanı seçti ve bu kendisinden alınmayacak." (Luka 10:38-42)

Simyacı kitabının en çok göz ardı edilen kısmı nedir diye sorsarsanız yüksek ihtimale kitabın ilk sayfasının da ayrılmış olduğu yukarıdaki pasajı söyleydim. Çoğunlukla üstün körü okuyup geçtiğimiz bu pasaj aslında kitap için mükemmel bir özet niteliği taşımaktadır.

Pasajı ilk okuduğumuz vakit Rabb'in Martaya karşı acımasız ve haksız davrandığını söylemek pek ala mümkün. Marta tek başına tüm işlerini yapmaya çalışırken kız kardeşinin ise Martaya yardım etmeyip İsanın yanında vakit geçirmesi doğal olarak Martanın canını sıkımsı ve bu durumu Rabb'e iletmiştir. Rab ise Marta'nın gereksiz şeyler için endişelendiğini, Meryem'in ise doğru olanı seçtiğini söylemiştir. Burada altının çizilmesi gereken husus "seçmek" fiilidir. Marta aslında Rabb'i dinlemeyi seçerek kendisine sorumluluk yüklemektedir. Aslında bu fiili ile kendisine daha büyük bir zorluk yüklemiş olmaktadır. Bu kısım Simyacı'daki Santiago'nun çöldeki sessizliği dinlemesine benzer. Santiago, ancak durup rüzgarı, kumu ve kalbini dinlediğinde Evrenin Ruhu ile birleşebilmiştir. Meryem, o an "iş yapmayı" bırakıp "olmayı" seçmiştir. Simyacı'da simya ilminin sırrı, çoklukta değil, "Bir" olanda gizlidir. Meryem de işte o bire odaklanmıştır. Marta ise işlerin çokluğundan veya kitabın tabiriyle dünya işlerinin çokluğundan dolayı telaşlıdır. Simyacı'da kristal tüccarı veya savaşa odaklanan kabile reisleri gibi, Marta da rutinin ve fiziksel zorunlulukların içinde kaybolmuştur. Onun sorunu hizmet

etmek değil, kaygılanmaktır. Buna göre insan şimdiki andan koptuğunda ve geleceğin kaygısına veya toplumun beklentilerine düştüğünde Kişisel Menkıbe'sinden uzaklaşır. Burada da Meryem kendi kişisel menkıbesini gerçekleştirmektedir. Bunun için de Rabb, Meryem'in doğru olanı seçtiğini söylemektedir. Elbette buradan Marta'nın yaptığı işin değersiz olması veya o işi bırakması gerektiği çıkarılamaz. Her iki kız kardeş de kendi yolunda ilerlemektedir.

Bu pasaj bu bakımdan İslam'daki bazı konular ile ciddi paralellikler taşımaktadır. Marta aslında tasavvuftaki Kesret yani dünya aleminde boğulmuş bir ruh halini temsil eder. Çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun ifadesi, kulun masiva (Allah'tan gayri her şey) ile meşgul olup asıl odaktan kopmasını simgeler. Marta'nın hizmeti "Hizmet" yani ameldir ancak bu amel, Allah'ın huzurunda olma bilinci ile yapılmadığı için ona yük olmuştur. İslam'da gaflet, iş yapmamak değil iş yaparken Yaradan'ı unutmaktır. Buradan Marta'nın yaptığı işin yukarıda bahsedildiği gibi değersiz olduğu çıkmamalıdır. Aksine Marta, doğru hatta erdemli bir işle meşguldür; hizmet etmektedir. Ancak İsa'nın eleştirisi işin kendisine değil Marta'nın kaygı ile olan haline yöneliktir. Meryem ise Rab'bin ayakları dibinde oturur yani hakikatin kaynağına yönelir.

Simyacı'daki kişisel menkıbe de benzer bir işlev görür. Santiago'nun karşılaştığı engeller aslında Marta'nın telaşıyla aynı noktaya işaret eder. İnsan yolun anlamını unuttuğunda araçlara takılır. Kişisel menkıbe İslam düşüncesindeki kader ve kaza kavramlarına yakındır. Her insanın yaratılıştan gelen bir yönelişi vardır; fakat bu yöneliş, dünyevi faaliyetler içinde kaybolabilir. Santiago'nun yolculuğu bu bağlamda kendini gerçekleştirme yolculuğudur.

Pasajda geçen 'Kardeşime söyle bana yardım etsin' isteği aslında günümüz 'bütün ben bunları yaparken niye Tanrı bana hiç bir yardım göndermiyor veya işlerimi kolaylaştırmıyor' düşüncesiyle benzerlik göstermektedir. Marta'nın buradaki yanlışlığı kaderini sadece mutfaktaki iş olarak görmesi ve bu işin içine hapsolmesidir. Meryem ise farklı bir tercihte bulunup kaderini o yöne doğru bükümüştür. Simyacı kitabında dendiği gibi: "Bir şeyi gerçekten istediğin zaman, arzunu gerçekleşt-

tirmeni sağlamak için bütün evren iş birliği yapar." Meryem o an evrenin ve hakikatin sesini duymayı seçmiş, kaderini bu yöne bükümüştür.

Marta yardımı dışarıdan beklerken İsa ise içsel bir tavsiyede bulunur. Biz de normal hayatımızda ettiğimiz dualar bazen istediğimiz şekilde gelmez. Nitekim Bakara suresi 216. Ayette de Allah (cc) "Hoşunuza gitmese de savaş size farz kılındı; mümkündür ki bazen hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için iyi, hoşunuza giden bir şey de hakkınızda kötü olabilir. Allah bilir, siz bilemezsiniz." demektedir. Santiago da çölde hazineyi ararken pek çok zorlukla karşılaşır. Allah (veya Evren), Santiago'nun önünden engelleri kaldırmaz; aksine, ona o engellerle nasıl başa çıkacağını ve yüreğinin dilini nasıl anlayıp duyacağını öğretir. Marta'ya yapılan yardım da tam olarak budur.

Velhasılıkelam önemli olan 'El Kârda, Gönül Yârda' bir hale bürünmektedir. İslam'a göre insan-ı kamil dediğimiz mükemmel insan ne Meryem'in ne de Marta'nın kopyasıdır. O dışarıda Marta gibi hizmet eden, ama içeride Meryem gibi her an Hakk'ı dinleyen kişidir. Simyacı'nın deyimiyle, "kaşığındaki yağı dökmeyen dünyanın bütün harikalarını gezebilen" kişidir.

Muhammed Aykut DÖNMEZ

Kavram
Köşesi

Muzaffer Taha
YILDIRIM

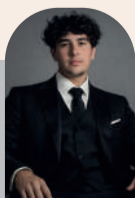
Mizah
Köşesi

M. Fatih
YAVUZ

Mizah
Köşesi

Halil
ÖZKAN

Karikatür

Yusuf Arda
GÜNGÖRDÜ

Aşk Lazım

Ahmet Mert
YILMAZ

Müslüman
Toplum
Olabilmek

Muhammed
KARAGÜL

İnceleme:
The Truman
Show

Selman
DEMİRCI

AKIL VE MANTIK IŞIĞINDA FIKRA DENEMELERİ

Günlerden bir gün İmam Gazâlî araba almış. Arabasıyla medresenin yolunu tutmuş. Kapıda Fârâbî ile karşılaşmış, selam vermiş. Fârâbî arabayı görmüş ve şaşırmış çünkü ilk defa araba görüyormuş. Sormuş:

- Gazâlî bu da nedir?
- Araba hocam.
- Harbi misin?
- Evet hocam, niye bu kadar şaşırдың?

Demiş İmam Gazâlî ve gülümsemiş. İlk defa araba gören Fârâbî'ye arabayı tanıtmaya başlamış.

- Bu ne abi?
- Vites abi.
- Bu ne abi?
- Direksiyon abi.
- Bu ne abi?
- Far abi.
- Efendim abi.

HİKMET RAP FREESTYLE

gazali ft. farabi

Fazla güvendin akla, yolun hep dar
Akıl dedin yürüdün, kalpti kenar
Rasyonel evrende sinyal yarar
Aşırı mantık, metafizik çar
Bir "dur" dedim, düzeni bozar
İptal ettim sebep-sonuç yazar

Akıl mı, şüphe mi? ringdeyiz bak
Mantık punch atar, itirazı tak
Sözler akıyor, felsefe rap
Kantinde battle, bin yıl plak!

Girdin şüpheye, sistem yatar
Aklı kapattın, fişler kopar
Zincir var dedik, halka kırar
Akıl çalışırdı, sen anca yatar
Laf uzar gider, çözüm kaçar
İtiraz bol ama çok yol açar

Akıl mı, şüphe mi? ringdeyiz bak
Mantık punch atar, itirazı tak
Sözler akıyor, felsefe rap
Kantinde battle, bin yıl plak!

AKIL VE VAHİY

İmam Gazâlî'ye sormuşlar: "Hocam, akıl mı önce gelir vahiy mi?" Gazâlî bir durup düşünmüş, sonra telefonu çıkarmış: "Bak şimdi," demiş, "akıl Google gibidir; her şeyi arar ama doğruyu seçemez. Vahiy ise konumdur; nereye bakacağını söyler." Talebe sevinmiş: "Yani hocam mesele çözüldü mü?" Gazâlî gülümsemiş: "Hayır evladım, şimdi başladı. Çünkü herkes Google kullanıyor ama kimse konumu açmıyor."

VÂCİBÜ'L VÜCÛD

Vâcibü'l-Vücûd, varlığı için hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, yokluğu düşünülemeden varlık demektir. Terim, Arapça vücûd (var olmak) kökünden gelir; "zorunlu olarak var olan" anlamını taşır. İslam felsefesinde özellikle İbn Sînâ, Vâcibü'l-Vücûd kavramını

nı Tanrı'nın varlığını aklî olarak temellendirmek için kullanır. Günlük hayatta bu kavram çoğu zaman "güçlü varlık" gibi yanlış anlaşılır. Oysa mesele güç değil, var olmanın zorunlu olmasıdır. Vâcibü'l-Vücûd'un varlığı başkasına bağlı değildir; her

şeyin varlık nedeni O'dur. Örneğin, elektrik, lambanın ışık vermesi için zorunludur; fakat elektrik lambaya bağlı değildir. Lamba yanmasa bile elektrik vardır.

İRÂDE

İrade, insanın bilinçli olarak bir eylemi seçebilme yetisidir. Arapça irade "istemek, yönelmek" anlamına gelir. İslam felsefesinde irade, insanın ahlaki sorumluluğunun temelidir. Sıklıkla kaderle karıştırılır; oysa irade, kaderin karşıtı değil, onun içindeki

şey mümkün varlıktır ve kendi başına var olamaz. Günlük dilde "mümkün" kelimesi genellikle sadece "olabilir" anlamında kullanılır; felsefede ise varlığın bağımlılığını ifade eder. Mümkün varlıkların var olması, Vâcibü'l-Vücûd'un varlığına dayanır.

Örneğin, bir telefon kendi kendine var olmaz; üreticiye, elektriğe ve kullanıcıya muhtaçtır.

MÜMKÜN VARLIK

İNCELEME:

THE TRUMAN SHOW

The Truman Show, ilk bakışta felsefi bir arkaplanı olan bir film gibi görünmese de aslında insanın hakikatle olan ilişkisini sorgulayan güçlü bir anlatıya sahiptir. Truman, doğduğundan beri yapay bir dünyada yaşar; ancak bunu uzun süre fark etmez. Çünkü gördüğü her şey düzenlidir ve ona normal gibi sunulur. Filmde kırılma noktası, Truman'ın radyodan takip edildiğini fark etmesi ve çevresindeki insanların olağandışı durumlara doğal tepkiler verememesidir. Bu anlar, Truman'da bir şüphe doğurur.

İslam felsefesinde hakikate ulaşmanın ilk adımı, zan ile yetinmemek ve sorgulamaktır. Gazâlî'ye göre şüphe, imanı yok eden değil, insanı hakikate götüren bir basamaktır. Truman'ın yaşadığı süreç de buna benzer. O, gördüklerini sorgulamaya başladıkça içinde bulunduğu düzenin sahte olduğunu anlar. Bu noktada film, "bilinçsizce kabul edilen bir düzenin" insanı nasıl kuşattığını gösterir.

Film aynı zamanda irade ve sorumluluk meselesine de değinir. Truman'ın hayatı planlanmış olsa da, gerçeği fark ettikten sonra kapıdan çıkma kararı tamamen ona aittir. İslam düşüncesinde kader, insanın iradesini ortadan kaldırmaz; aksine ona anlam kazandırır. Truman'ın yaptığı seçim de bu sorumluluğun bir göstergesidir.

Sonuç olarak, The Truman Show; aklını kullanmayan insanın gerçeği bulmakta güçlük çekeceğini ve gerçek özgürlüğün de bilinç, irade ve sorumlulukla anlam kazandığını bizlere göstermekte ve hatırlatmaktadır.

Selman DEMİRCİ

ÖLÜMÜ UNUTAN MEDENİYET

Modern çağ, ölümü hayatın dışına iterek insanı daha mutlu edeceğini sandı. Ölüm konuşulmaması gereken bir konu hâline geldi; yaşlanmak gizlendi, fanilik ötelenmeye çalışıldı. Oysa bu kaçış, insanı özgürleştirmedi; aksine onu daha savunmasız ve sorumsuz kıldı. Çünkü ölümü unutan bir medeniyet, hayatın değerini de unuttur.

İslam düşüncesinde ölüm, yok oluş değil; hayatın anlamını tamamlayan bir hakikattir. Kur'an'da "Her nefis ölümü tadacaktır" buyru-lararak (Âl-i İmrân, 3/185.), fanilik insanın temel gerçeği olarak hatırlatılır. Bu hatırlatma, insanı karamsarlığa değil, bilinçli bir hayata davet eder. Kendisine emanet edilen en büyük lütfun, zamanın, zekatını vermeyi öğretir. Ölümü bilen insan, kendini sınırsız zannetmez; gücünün ve ömrünün emanet olduğunu kavrar.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) "Lezzetleri yok eden ölümü çokça hatırlayın" buyurur. Bu hadis, ölümü hatırlamanın hayattan kopmak değil; onu ölçülü ve ahlâklı yaşamak anlamına geldiğini gösterir. Ölüm bilinci, insanın arzularına sınır çizer; başkasının hakkını çiğneme konusunda vicdanını diri tutar.

Felsefî açıdan bakıldığında ölüm bilinci, ahlâkın temel dayanaklarından biridir. Eğer insan yaptığı davranışların bir hesabı olduğuna inanmazsa, gücü eline geçirdiğinde onu sınırsızca kullanmaya meyleder. Kur'an'da "İnsan başıboş bırakılacağını mı sanır?" (Kiyâme, 36) sorusu, bu sorumluluk bilincini açıkça ortaya koyar. Hesap fikrinin olmadığı bir hayat, ahlâkı zayıflatır.

Ölümü unutan medeniyetler, dünyayı mutlaklaştırır. Oysa İslam düşüncesi, dünyayı geçici bir durak olarak görür. Bu geçicilik bilinci, insanı umursamaz değil; daha dikkatli ve adil yapar. Çünkü fani olduğunu bilen insan, kalıcı izler bırakmak ister. Müslümanın sorumluluğu yeryüzünde adaletin temsilcisi ve koruyucusu olmak, zalimin karşısında dimdik durmak ve her zaman çok çalışmaktır.

İslam ahlakı bize şunu öğretir: Ölümü hatırlamak hayata sırt çevirmek değil; onu sorumlulukla ve vicdanla yaşamaktır.

Peki, ya ölümü unutan bir bilinç... O, çağın zulmüne karşı nasıl diri kalabilir?

Tarık GENÇ

RÖPORTAJ: GAZÂLÎ

Soru 1: Bilginin kaynağı konusunda nasıl bir yaklaşım benimsiyorsunuz?

Bilginin ne olduğundan öte, bilginin kaynağının ne olması gerektiği konusunda önce havâsı (duyu verisi) bilgiyi ele alalım. Tecrübî bilgi olmazsa olmaz olmasına rağmen, yakîn bilgi bağlamında yanıltıcı olabilir. Havâsa nazaran daha kuvvetli olan aklı (mantık ve matematiğe dayanan) veri ise metafizik konularda yetersiz kalmaktadır. Bundan mütevellit, yakîn bilginin akıl ve havâs ötesi bir şey olması gerekmektedir. Bu da ancak ilâhî bir vahiy veya Tanrı'nın insanın kalbine doğurduğu nur ile mümkündür.

Konu Hakkındaki Eseri : el-Munkız mine'd Dalâl (Dalâletten Kurtuluş)

Soru 2: Felsefeye yönelik eleştirilerinizin temel sebebi nedir?

Bazı filozofları eleştirmemdeki temel sebep, onların metafizik ve zorunlu doğru iddialarını vahiyle kesinlikle bağdaştıramamamdı. Tehâfütü'l Felâsife'de gösterdim ki, felsefinin akılla vardığını söylediği sonuçlar dinin temel inançları ile çelişiyor. Amacım tüm felsefeyi eleştirmek değil, hatalı akıl yürütmeleri ve ölçsüz metafiziği akli yolla açığa çıkararak İslâm düşüncesinde tutarlı bir bilgi zemini kurmaktı. Eleştirilerim bazı Meşşâî filozofların yanlışlarına yönelik olmakla birlikte felsefeye ve bilimin tümüne karşı bir eleştiri değildir.

Konu hakkındaki eseri: Tehâfütü'l Felâsife

Soru 3: Akıl ile din arasında bir çatışma olduğunu düşünenlere ne söylersiniz?

Akıl ile din aslında birbiriyle çatışmaz. Akıl, insanı doğruya götüren bir araçtır. Genelde beni akli öldüren, bilimi reddeden kişiler tarafımda yazılmış eserleri okursa bu konuda akli ve bilimi önemseydiğimi, dine yardım ettiğimi sanarak bilimi inkar eden din alimlerini dine büyük zarar veren facialar olarak gördüğümü, bu davranışın bilim camiasında İslam ve din düşmanlığımı artırdığını belirttiğimi okurlar:

Hamd, kadir, güçlü, yardımcı olan Alla-ha'dır. Ki O, akli, sahip olunan şeylerin en üstünü; ilmi, en karlı kazanç, en büyük övünç kaynağı uğrakların en hayırlısı kılmıştır. (el-Mustasfa giriş cümlesi)

Konu hakkındaki eser: el-Munkız mine'd-Dalâl, İhyâ-u Ulûmi'd-Dîn

Soru 4: Tasavvufa yönelmenizin temel nedeni nedir?

Âhîret mutluluğuna ulaşmak için takva ile yaşamak ve nefsi kötü arzulardan alıkoy-maktan başka çare yoktur. Bunun için yapmam gereken ilk iş, gönlümün dünya ile ilgisini kesmek, bu aldanma evinden uzaklaşmak ve ebedilik yurduna yönelmek suretiyle bütün gayretimle Allah'a dönmektir. Bu da ancak makam ve maldan yüz çevirmek, dünyevî meşguliyet ve bağlardan kurtulmakla tamama ererdi.

Konu hakkındaki eser: el-Munkız mine'd-Dalâl

Soru 5: İnsanın hayattaki asıl amacı sizce nedir?

Hayatın asıl amacı, insanın Allah'ı bilmesi (mârifetullah), O'na kulluk ederek ahlâken kemale ermesi ve nihayetinde âhîret saadetine ulaşmasıdır. Dünya hayatı bu amaca hizmet eden geçici bir imtihan alanıdır; asıl değer, kalbin arınması ve niyetin ihlâsıdır.

Konu Hakkındaki Eser: İhyâ Ulûmi'd-Dîn, Kim-yâ-yı Sa'âdet

Haktan Kadri YAZICI

HIZLANAN ZAMAN, YAVAŞLAYAN İNSAN

Modern insan zamanı kontrol edebildiklerini zannediyor. Takvimler dolu, ajandalar sıkışık, günler hızla akıyor. Günlük hızlı yaşam döngüsü içerisinde eriyip gidiyor. Fakat bu hızın içinde insanın kendisi bir manada giderek yavaşlıyor; düşünme, durma ve anlam arama yetisi gittikçe köreliyor. Zaman kazanmak adına yapılan her şey, sonunda insanın hayata karşı yabancılaşmasına neden oluyor. Çünkü hız, anlam üretmez; sadece insanı tüketir.

İslam düşüncesinde zaman durmaksızın bir akış değil; emanet edilmiş bir değerdir. Kur'an'da "Asra yemin olsun ki insan gerçekten ziyan içindedir" (el-Asr, 103/1-2.) buyrulurken, insanın kaybının zamanı nasıl kullandığından kaynaklandığına dikkat çekilir. Modern çağ ise zamanı 'verimli' yönetme adına çalışırken insanı hayat bütünlüğünden koparmıştır. İnsanlar hayatın anlamına odaklanmayı bırakıp geçici ve popüler kültürün yönlendirdiği ulaşılamaz boş hedeflere yönelmişlerdir. Sürekli bir "yetiştirme" hâli, insanın nereye gittiğini unutmamasına neden olmuş ve bu hızın en büyük bedelini ise düşünce ödemektedir.

Düşünmek zaman ister; sabır ister; sessizlik ister. Oysa çağımız sessizliği bir eksiklik, durmayı bir başarısızlık gibi sunar. Sosyal medyada görünmeyen, konuşmayan, tepki vermeyen insan "yok" sayılır. Böyle bir ortamda hakikat değil, dikkat çeken kazanır. En çok beğeni ve etkileşimi alanın haklı ve üstün olduğu bu durumda doğru ve yanlış ayırt edilemez hale gelmiştir. İslam ahlâkı ise insanı gösterişten değil, samimiyetten sorumlu tutar. Amelin değeri, görünürliğünde değil; niyetindedir.

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) sade hayatı, bu noktada önemli bir ölçüdür. O, hayatı ölçülü bir şekilde yaşayarak bize örnek olmuştur. Yerinde konuşmuş, yerinde susmuş, acele karar vermemiştir. Çünkü hikmet hızla değil tefekkürle doğar. Bugün ise hızlı kararlar, hızlı yargılar ve hızlı tepkiler, adalet duygusunu zedelemektedir. İnsan, anlamadan öfkelenmekte dinlemeden hüküm vermektedir, gerçekte olmayan olaylar sosyal medyaya yanlış yansıtılıp insanların doğru karar verme yetisini engellemiştir. Artık her travmatik olay bile hızlıca önümüzden kayıp geçmekte ve toplum bu olaylara duyarsız olmaktadır. Bahsedilen durumun en önemli örneklerinden biri şu anda Filistin'de yaşanmakta olan soykırımdır. Yaşanan olayların milyonda biri bile insanın hayatında travmatik etkiler bırakabilecekken sosyal medya ve günümüzün hızlı akışı yüzünden duyarsızlaşmaya neden olmuş ve en dehşet olaylar bile toplum gözünde normalleşmeye başlamıştır.

Yaşanan ve bundan sonra yaşanacak olaylara karşı İslam ahlâkı bize şunu öğretir: Hayat, yetişilecek bir liste değil; yaşanacak bir emanettir. Olayların ve hayatın akışının farkında olmak ve yaşanan olaylara duyarlı ve dik duruşlu bir şekilde ayakta kalabilmektir. Zamanı hızlandırmak değil, anlamlandırmak gerekir. Çünkü yavaşlamayı bilmeyen bir insan, hakikatin yanından hızla geçip gider.

Ve insan, hakikati fark etmeden geçen bir hayatın sonunda neyi kazandığını gerçekten söyleyebilir mi?

Cevdet İVGİN

KİMDİR BU?

TAŞKÖPRİZÂDE

Taşköprizâde/Taşköprülüzâde Ahmed Efendi 14 Rebülevvel 901 (2 Aralık 1495) tarihinde Bursa'da doğdu. Lakabı İsameddin, künyesi ise Ebu'l-Hayr'dır. Babası II. Selim'e hocalık yapmış olan ulemâdan Muslihuddin Mustafa Efendi'dir. Birçok alimden ders almış olan Taşköprizâde, Osmanlıda ulemâ ailelerinden biri olarak bilinen Taşköprizâdelere mensuptur. Kısaca hayatına göz atacak olursak Taşköprizâde uzun süren tahsilinden sonra babasından ve Muhammed et-Tûnisî'den icazet alarak müderrislik görevine başladı. Yaklaşık 20 yıl boyunca İstanbul, Edirne, Bursa gibi çeşitli beldelerde görevini ifa etti. Ayrıca biri Bursa diğeri İstanbul olmak üzere iki yerde 5 yıl boyunca kadılık yaptı. Kendisi Osmanlı biyografi literatürü içinde genel ulemâ biyografilerinin ilk derlemesi olma özelliğini taşıyan "eş-Şekâ'iku'n-nu'mâniyye"yi ve geniş bir ilimler tarihi ve tasnifi olan "Miftâhu's-sa'âde"yi (sonrasında oğlu Kemaleddin Efendi tarafından Türkçeye Mevzûâtü'l-ulûm adıyla çevrilmiştir.) yazmasıyla tanınmıştır. Fakat bu eserleri harici otuz yakın risale kaleme almıştır. Bu risaleleri Arapça yazmış ve risalelerde büyük ölçüde şerh ve hâşiye geleneğini sürdürmüştür.

Taşköprizâde'nin ilmî tarafını ele alacak olursak kendisi fıkhıta Hanefî itikatta Mâtürîdîdir. Aynı zamanda tasavvufa da ilgi duyan Taşköprizâde Halvetiyye tarikatına intisap etmiştir. Böylece felsefe, kelâm ve tasavvufu birleştiren eklektik bir âlim tipini temsil etmiştir. Yukarıda ismini zikrettiğimiz "Miftâhu's-sa'âde"de ilimleri tasnif ederek zamanın Omanlısında felsefenin yerini belirler. Ayrıca Risâle fî İsbâti'l-Vâcib, Risâle fî'l-İlm, Risâle fî Sıfâti'l-lâh gibi kelimî mevzularda dair risaleler yazmıştır. Tasavvuf alanında da ahlak ve riya-

zet alanında risaleler kaleme almıştır. Bununla birlikte hem kelâma hem de tasavvufa dair eserlere yazdığı haşiyeler de mevcuttur.

Son olarak Taşköprizâde'nin felsefe, kelim ve tasavvufa bakışını incelemek yerinde olacaktır. Öncelikle belirtmek gerekir ki Gazâlî'den sonra Müslüman filozoflar felsefe ile kelâmı uzlaştırma anlayışında olmuşlardır. Bu sebeple Taşköprizâde'nin görüşleri dönemin diğer filozofları gibi mutedil bir çizgidedir. Taşköprizâde'ye göre kelâm, inancı koruyan üst disiplindir ve kelimî görüşlerde akıl-nakil dengesi esastır. Felsefe ise hakikati aramada

yardımcı bir ilimdir yani felsefe bir amaç değil araçtır. Tasavvufu da şeriat ve ilme dayalı bir tasavvufu savunur yani Sünnî tasavvuf anlayışına sahiptir.

Not: Taşköprizâde, alimleri anlattığı eserinde otobiyografisini de yazmıştır, dileyenler Mehmet İpşirli hocanın paylaştığı "Bir İstanbul kadısının ve aliminin kendi kaleminden biyografisi: Taşköprülüzade İsameddin Ahmed Efendi" başlıklı yazıyı okuyabilir.

Mehmet Akif TEKELİ

Her perî-sîmâya bakmaz dîde-i nâ dîde-bin
Her sevâd-ı zülfe meyletmez dil-i sevâd-karîn
Âfitâb-ı hüsni-i hûbân âkıbet eyler ufûl
Ben muhibb-i lâ-yezâlim "La-uhibbül-âfilîn"

BEN BATANLARI SEVMEM!

Bismillahirrahmanirrahim.

İnsan, varoluş yönüyle aciz bir varlıktır. Yaşamını devam ettirebilmek için diğer varlıklarla etkileşim halinde olmalı ve onlardan yardım almalıdır. Bütün bu etkileşim sonucunda diğer insanlara göre güçlü bir konumda görünse bile aciziyeti hâlen devam etmektedir. İnsanın erişebileceği gücün sınırları vardır, hayatında karşılaştığı durumların hepsine açıklama getirmesi mümkün değildir. İnsanın hayatında kaçamayacağı ve akıyla üstesinden gelemeyeceği "sınır durumlar" mevcuttur. Alman filozof Karl Jaspers bu ve buna benzer durumları Grenzsituationen kavramıyla tanımlamakta ve bunun imana bir zemin hazırladığını söylemektedir lakin bu, yalnızca bir zemin hazırlamakla kalmayıp imanı zorunlu bir hakikat olarak insanın karşısına koymaktadır. Özellikle ölüm, insanın varoluşu gibi konuları açıklamada insan aklının yetersizliği, insanın kudretinin sınırlı oluşu Kadir-i Mutlak bir yaratıcıya, yani Allah'a işaret etmektedir.

Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah'ın insanları üzerinde yarattığı fitratına dosdoğru çevir. Allah'ın yaratmasında hiçbir değiştirme yoktur. İşte bu dosdoğru dindir. Fakat insanların çoğu bilmezler. (er-Rum, 30/30.) Bu yönleriyle insan ayetikerimede de belirtildiği üzere Allah'ın dinine uygun, Allah'ı tanıma fitratı üzere doğar. Allah inancı insanda fitrîdir. İnsan kendisini yaratan, yaşamına bir amaç bahşeden Kadir-i Mutlak yaratıcıyı, yani Allah'ı bulma eğilimindedir. Bazen yanlış düşünme biçimleriyle (el-Müddessir, 74/18-19.) başka aciz varlıklara yönelir, bunun doğrusunu da yine Kuran-ı Kerim bizlere Hz. İbrahim'in kavmiyle, Nemrud'la ve

kendisiyle olan diyaloglarıyla göstermektedir.

Bir yaratıcının kulları üzerinde sahip olması gereken mutlak hâkimiyet, yarattıklarına benzememesi ve yaratılmamış olması gerektiğini vurgulamıştır Hz. İbrahim. "İbrahim onlara: "Ellerinize yonttuğunuz şeylere mi ibadet ediyorsunuz?" dedi. Oysa sizi de, yapmakta olduklarınızı da Allah yaratmıştır." (es-Saffat, 37/95-96.) "Babacığım! İştmeyen, görmeyen ve sana hiçbir faydası olmayan şeylere niçin ibadet ediyorsun?" dedi." (el-Meryem, 19/42.) Kulunun özelliklerine bile sahip olamayan, kulu tarafından oluşturulmuş bir yaratıcının düşünülemez oluşunu muhatabına sorular sorarak anlatmıştır Hz. İbrahim.

Ölüm ve yaşam.. İnsan bedenine bir ruhun girmesi ve ölümlle beraber bu ruhun oradan çıkması başlı başına insanın aklını ve kudretini çaresiz bırakan, metafizik konulardır. Allah el-Hayy (Dirilten), el-Mümit (Öldüren)dir. Bir ağacı çiçeklendirirken aynı zamanda diğer ağacın yapraklarını döken odur. Hz. İbrahim'le Nemrud'un diyalogunda Hz. İbrahim'in Allah'ın dirilten ve öldüren olduğunu söylemesi üzerine Nemrud idama mahkum bir kimseyi affetmiş, suçsuz biriniyse öldürerek kendisinin de öldüren ve dirilten olduğunu söylemiş, yanlış bir benzetme üzerinden kendini haklı çıkarmaya çalışmıştı. Bunun üzerine Hz. İbrahim Allah'ın güneşi doğudan getirdiğini söyleyip ona batıdan getirmesini teklif etmiş, bunun üzerine Nemrud cevapsız kalmıştı.*

İnsanın Allah'ı bulma arayışının en mükemmel örneklerinden birisi bizlere Kuran-ı Kerim'de yine Hz. İbrahim'le anlatılmaktadır.

Hz. İbrahim gece bir yıldız gördü, ulaşılabilir oluşu ve insana kendisinden daha güçlü görünmesi sebebiyle onu yaratıcı olarak addetti, sonrasında o yıldız batınca "Ben batanları sevmem." dedi ve noksanlıklardan münezze bir yaratıcı arayışına devam etti. Ayı görünce kudreti onda zannetti, lakin ayın batışı üzerine ondan da vazgeçti. En son güneşi gördü, "Bu en büyüğü, o mutlak güç sahibi yaratıcı bu olmalı" dedi, lakin onun da battığını görünce kavmine dönüp "Ben sizin şirk koştuğunuzdan uzağım" dedi ve dupuru bir iman ve teslimiyetle yüzünü göklerin ve yerin yaratana Allah'a çevirdi.** İnsanın fitratından gelen bu arayış sonrasında Hz. İbrahim, yaşamdaki varlıkların aciziyetini görmüş ve bütün bunların insanın akıyla biçimlendirilemeyecek, tüm noksanlıklardan münezze, Kadir-i Mutlak bir yaratıcının eseri olduğunu anlamış ve Samed olan Allah'a iman etmiştir. Doğru bir düşünme biçimiyle, kendisinin (özellikle aklının) ve çevresindekilerin acizliğinin bilincinde olan insan için Allah'ın varlığının farkına varmak ve O'na iman etmek akli ve fitrî bir zorunluluk hâline gelmektedir. O'na iman, kesin bir kurtuluş olmakla beraber varoluşumuza bir anlam katmaktadır. Bu imanın farkında olan bizlere düşen şükretmek ve Allah'ın bizlerin imanını kuvvetlendirip dünyadaki herkese de bu imanı bahşetmesi için dua etmektir.

Sadakallahülazim..

*Bakara 258

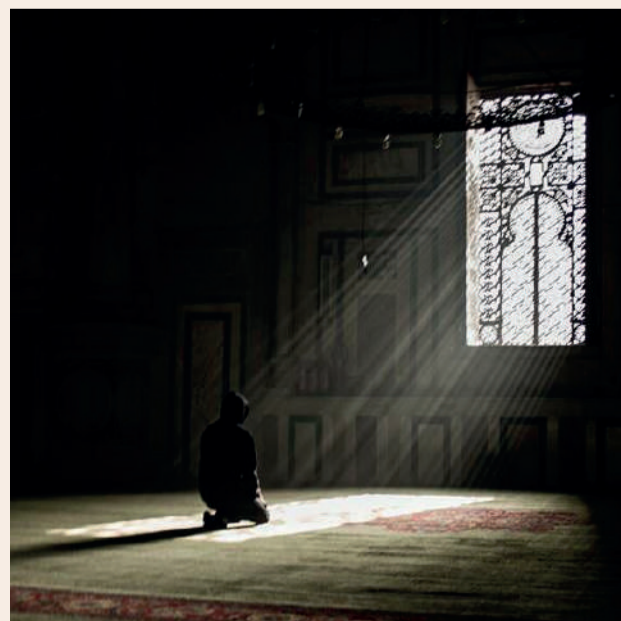
**Enam 76-79

Abdullah Tarık GÜMÜŞ

AŞK LAZIM

Günümüzde en çok konuştuğumuz şeylerden biri mutluluk ama en az yaşadığımız şey de yine o. Sosyal medyada her şey çok canlı, çok neşeli görünüyor; fakat gerçek hayatta insanlar yorgun, kırgın ve yalnız. Bence bunun en önemli sebeplerinden biri aşksızlık. Yanlış anlaşılmasın, burada sadece beşeri aşktan bahsetmiyorum. İnsanın hem Allah'a hem de insana yönelen bir aşka ihtiyacı var.

İslam düşüncesinde Allah aşkı, insanın kendini tanıma yolculuğudur. Allah'ı seven insan, hayatı rastgele yaşamaz; yaptığı her işin bir anlamı olduğunu bilir. Dua ederken, sabrederken ya da şükrederken aslında bir bağ kurar. Bu bağ, insanı ayakta tutar. Kalp bir şeye bağlanmazsa savrulur. Belki de bugün bu kadar dağınık hissetmemizin sebebi budur. Beşeri aşk ise çoğu zaman hafife alınıyor.

"Geçer", "boş iş" deniliyor. Oysa bir insanı sevmek, onu anlamaya çalışmak büyük bir emektir. Sevgi insana sınırlarını öğretir. Kırmamayı, beklemeyi, fedakâr olmayı... Bütün bunlar da insanı olgunlaştırır. Bence bir insanı gerçekten sevebilen, Allah'ı sevmenin ne demek olduğunu da daha iyi anlar.

Bugün sorunlarımızın çözümü belki de daha çok kural koymakta değil; kalbi yeniden merkeze almaktadır. Daha az yargılayıp, daha çok sevmeyi denemekte. Çünkü insanın gerçekten aşka ihtiyacı var. Hem beşeri olana hem ilahi olana.

Kısacası, bu çağda en çok lazım olan şey: Aşk.

Ahmet Mert YILMAZ

MÜSLÜMAN TOPLUM OLABİLMEK

Müslüman toplum denildiğinde aklınıza ne geliyor? Sayısal verilere göre 90%'dan fazla nüfusu müslüman olan ülkemiz sizce müslüman toplum adını doğru şekilde yansıtıyor mu?

Günümüzde müslümanlar gittikçe bir toplum olmaktan uzaklaşıyorlar. Müslümanlar bir araya gelmenin aksine toplumla olan bağlarını kaybediyor ve toplumdaki kopuyorlar. Birbirleriyle kopmuş ve kopmakta olan bu topluluğun içinde çatışma ve kavga eksik olmuyor, bir muhtaciyeti olan uzanacak el bulamıyor.

Müslüman toplumunun oluşması için her müslümanın üzerine düşen sorumluluklar vardır. Bunlardan en önemlisi nitekim Rasulullah'ın (s.a.v) da "Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücutun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar." buyurduğu üzere tek bir vücut gibi olmaktır. Bir müslüman başka bir müslümanın acısına sessiz kalmamalıdır. Müslüman toplumuna zarar verenlere birlikte karşı durmalıdır.

VİCDANIN SUSTURULDUĞU BİR ÇAĞDA ADALET

Günümüz dünyasında adalet, sıkça dile getirilen fakat giderek daha az hissedilen bir kavram hâline gelmiştir. Hukuk metinleri çoğalırken, vicdanlar zayıflamakta; hak arayışı yerini güç mücadelesine bırakmaktadır. Modern çağ, adaleti kuralların içine hapsedmiş; onu insanın iç dünyasından, yani vicdandan koparmıştır. Oysa adalet, yalnızca uygulanması gereken bir sistem değil; yaşanması gereken bir ahlaktır.

İslam düşüncesinde adalet, imanın doğal bir sonucudur. Kur'an'da "Şüphesiz Allah adaleti, iyiliği ve yakınlara vermeyi emreder" (Nahl, 90) buyrulurken adalet, ilahî bir emir olarak konumlandırılır. Bu emir, yalnızca yöneticilere değil; her bireye yöneliktir. Mümin, adil olmayı şartlara göre değil, inancına göre belirler. Çünkü adalet, güçlünün zayıfa lütfu değil; zayıfın hakkıdır.

Modern dünyada adalet çoğu zaman sonuç odaklı düşünülmektedir. Kimin kazandığı, kimin kaybettiği ön plandadır. Oysa İslam ahlâkı, süre-

Müslümanlar birbirine karşı saygılı, sabırlı ve hoşgörülü olmalıdır. Sorunlarını birbirleriyle çatışarak değil, müzakere ile çözmelidir. Bir müslüman, başka bir müslümana zarar verecek veya onu sıkıntıya uğratacak bir davranışta bulunmamalıdır. Bir başka müslümanı sıkıntı içinde gördüğünde ona yardımcı olmalıdır. Nitekim Rasulullah (s.a.v) "Müslüman, müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, haksızlık yapmaz, onu düşmana teslim etmez. Müslüman kardeşinin ihtiyacını gideren kimenin Allah da ihtiyacını giderir." hadisiyle müslümanları bu hususlarda ikaz etmiştir.

Sürdürülebilir bir müslüman toplumunun oluşumunda bireysel ahlakımızı muhafaza etmemizin yanında toplumsal sorumluluklarımızıda yerine getirmeliyiz. Rasulullah'ın (s.a.v) "Müslüman'ın Müslüman üzerindeki hakkı beştir: Selâmı almak, hastayı ziyaret etmek, cenazeye katılmak, davete icabet etmek ve aksırana dua etmek." hadisiyle müslüman toplumunu canlı tutmak için çaba sarfetmeliyiz. Nitekim içinde bulunduğumuz toplumu muhafaza edemezsek, elinde sonunda biz de yalnız kalacağız.

Muhammet KARAGÜL

cin kendisini esas alır. Haksız bir yolla elde edilen başarı, İslam düşüncesinde gerçek bir kazanç değildir. Bu bakış açısı, insanı sadece dış denetime değil; iç denetime de bağlar. Vicdan, hukukun tamamlayıcısı hâline gelir.

Felsefî açıdan adalet, insanın kendisiyle kurduğu ilişkinin bir yansımasıdır. Kendi nefesine karşı adil olmayan bir insanın başkalarına karşı adil olması beklenemez. Bu nedenle İslam'da ahlâk, bireyin iç terbiyesiyle başlar. Nefsini sınırlayamayan bir toplumda, adalet yalnızca bir slogan olarak kalır.

Bugün adaletin en çok yara aldığı alanlardan biri de gündelik dildir. Sosyal medya çağında insanlar, bilmeden ya da önemsemeyen başkalarının onurunu zedeleyebilmektedir. İslam ahlâkı ise sözü de bir emanet olarak görür. Bir cümleyle yapılan haksızlık, bazen yıllarca süren bir adaletsizliğe dönüşebilir.

Sonuç olarak adalet, yalnızca mahkeme salonlarında aranacak bir kavram değildir. O, bireyin niyetinde, sözünde ve davranışında hayat bulur. Vicdanın susturulduğu bir çağda, adaletin yeniden ayağa kalkması ancak ahlâkî bir uyanışla mümkündür. İman, bu uyanışın en güçlü kaynaklarından biridir.

Chat GPT

FARABİ'NİN DUASI

Ey vacibü'l-vücûd!

Ey sebebü'l-esbâb!

Ezelî ve ebedî olan Allah'ım, beni yanılğılardan korumanı, Bana senin hoşnut olacağın eylemi emel yapmanı istiyorum.

Ey bütün âlemlerin Rabbi olan Allah'ım!

Bana bütün iyi hasletleri bahşet!

İşlerimde güzel neticeler ver.

Gayelerimde ve isteklerimde beni başarılı kıl.

Evrende nehirler coşkunu aktığı gibi akan yedi yıldızın sahibi, aydınlaticısı olan yâ Rabbim!

O yıldızlar, O'nun iyilikleriyle, bütün cevheri kuşatan iradesiyle işlerini yaparlar...

Allah'ım, bana güzellik elbiselerini giydir.

İyilik ve güzellikler ver.

Peygamberlerin kerâmetlerini, zenginlerin saâdetini, bilgelerin ilimlerini, muttakilerin

mutluluklarını ver.

Sen öyle yüce bir varlıksın. Senden başka ilâh yoktur.

Varlıkların yegâne sebebi, yerin ve göğün nûru sensin, Allah'ım!

Ey ululuk ve iyilik sahibi olan Allah'ım!

Ruhumu hikmet nûruyla süsle.

Bağış olarak benim için takdir ettiğin nimeti bana ilham et.

Bana hakkı hak olarak göster ve ona uymanın yolunu ilham et.

Bana bâtılı bâtıl olarak göster ve beni bâtıla inanmaktan ve bâtılı dinlemekten korusun.

Nefsimi ilk maddenin yapısından temizle.

Şüphesiz ki sen ilk nedensin. Sebebü'l-esbâb-sın.

Bu gazetenin ilk sayısının siz değerli okurlar ile buluşmasına vesile olan okul idaremize, kıymetli hocalarımıza ve değerli yazım-yayın kurulumuza teşekkür ederiz. Özellikle yayıma hazırlanmasında desteklerini esirgemeyen Doç. Dr. Özkan Öztürk ve Büşranur Hazar hocalarımıza şükranlarımızı arz ederiz.

- Hikmetnâme-i Cedid -

YAYIN KURULU

KAİHL Adına Sahibi:
Doç. Dr. Özkan Öztürk

Yayın Danışmanı:
Büşranur Hazar

Genel Yayın Yönetmeni:
Yasin Hamza Babacan

Editörler:
Mehmet Akif Tekeli
Abdullah Tarık Gümüş

Yazarlar:
Ahmet Enes Tekeli
Muhammed Aykut Dönmez
Muhammed Ensar Şimşek
Akif Emre Samancı
Cevdet İvgin
Ali Gürsoy
Haktan Kadri Yazıcı
Ahmet Talha Meraklı
Muhammed Faruk Kırkpınar
Muzaffer Taha Yıldırım
Halil Özkan
Muhammed Fatih Yavuz
Selman Demirci
Ahmet Mert Yılmaz
Muhammed Karagül
Abdullah Tarık Gümüş
Yasin Hamza Babacan
Yusuf Arda Güngördü
Mehmet Akif Tekeli
Tarık Genç
Ramazan Yağız Yıldırım

KARTAL ANADOLU
İMAM HATİP LİSESİ

"Türkiye'ye öncül, dünyaya örnek"

HİKMET SPOR

İBRE TERSİNE DÖNDÜ

KİMSE BUNU BEKLEMİYORDU

Başarılı bir grafik sergileyen Mu'tezile FK'nın teknik direktörü İmam Eş'arî'nin görevinden istifa etmesi gündem oldu.

İmam Eş'arî, geçen hafta yapılan basın toplantısında sözleşmesinin bu yıl biteceği hakkındaki sorulara "nasip" cevabını vermişti. Bu cevap üzerine çeşitli komplo teorileri geliştiren taraftarlar bugünkü gelişme üzerine şok oldu. İmam Eş'arî Mu'tezile FK'dan ayrıldığını ve kendi takımı Eş'arî FK'yı kurduğunu açıkladı. Ayrıca kulübün hem başkanı hem teknik direktörü olarak büyük bir yeniliğe imza atan İmam Eş'arî henüz Mu'tezile FK'daki görevinden istifa etme sebebinin açıklamadı. Eş'arî FK'nın hangi oyuncuları transfer edeceği de merak konusu.

Mu'tezile FK başkanı Vâsıl b. Atâ ise kendisine yöneltilen soruları yanıtladı. Verdiği demeçte İmam Eş'arî'nin ayrılma sebebinin bilmediğini, olayın ani geliştiğini ifade eden başkan, İmam Eş'arî yerine kimin alınacağı konusunda piyasa araştırması yaptıklarını; en kısa sürede İmam Eş'arî'yi aratmayacak bir hocanın göreve başlayacağını duyurdu.

ESFF'DEN ŞOK CEZA!!

Milli Eğitim Bakanı İmam Gazâlî'ye yakınlığıyla bilinen ESFF başkanı Nizâmülmülk tarafından Meşşâi FK takımının teknik direktörü Fârâbî'ye yaptığı maç sonu açıklamaları nedeniyle 11 maç men cezası verildi. Ceza nedeni hala tartışılıyor.

Maçın 15. dakikasındaki uçan tekme pozisyonu

HAFTANIN 11'i

FUTBOL MU KARATE Mİ?

Haftalardır beklenen Mu'tezile FK - Ehl-i Sunnet FK derbi maçı olaylı geçti. Hakem Me'mun'un kararlarının damga vurduğu maçı Mutezile FK Bîşr el-Merîsî (3) ve İbn Ebû Duâd'ın golleriyle 4-0 kazanırken Ehl-i Sunnet FK maçı 8 kişi tamamladı. Maçın başındaki uçan tekme pozisyonuna verilen devam kararı üzerine yoğun itirazlarda bulunan Ehl-i Sunnet FK teknik direktörü Ahmed b. Hanbel tribünlere gönderildi. Maç sonrası Ahmed b. Hanbel ESFF içerisindeki Mu'telize yapılanmasından "İçimizdeki İrlandalılar" diye bahsetti. Hakem Me'mun hakkında ESFF tarafından soruşturma başlatıldı.

SPOR YAZARLARI	
	Abdullah Tarık GÜMÜŞ
	Mehmet Akif TEKELİ
	Ahmet Enes TEKELİ
	Muhammed Ensar ŞİMŞEK
	Yasin Hamza BABACAN

EŞ-ŞİFÂ MERHEMİ

Akif Emre SAMANCI

Merhem'in Ana Malzemeleri

Mantık, Tabiiyyât (Doğa felsefeleri) Riyâziyyât (Matematik) ve en önemli malzemesi olan İlâhiyyat (Metafizik)

Merhem'in Yapılışı

Merhemi uygulamaya başlamadan önce kelâm ilmine giriş yapmış olmanız gerekmektedir. Kelâm ilmine giriş yaptıktan sonra ilk olarak Mantık ile alakalı mantık özü katılmalı ardından doğa ve matematik ile harmanlanmalı ve ilacın ana maddesi opioidi olan metafizik en son katılmalıdır.

Uyarı !!! Metafiziğin ilk sürülmesi ciltte yanıklara neden olabilir.

Merhem'in Faydaları

1. Hakikat problemini çözümlenmeye yardımcı olur .
2. Mantık ve diğer ilimler arası köprü kurmayı sağlar.
3. Zorunlu varlık ve nedensellik ilkesi çözümlenmesinde kullanılabilir.
4. Doğa bilimlerinin felsefi boyutunu öğrenmeyi sağlar.
5. İbni Sînâ'nın el-Kânûn fi't-Tıbb kitabını okumaya yardımcı olur.

Tarihçe

İbni Sînâ hocamızın öğretilerinden yola çıkarak kurduğumuz firmamız, 1037 yılından beri faaliyet göstermektedir. O günlerden bugünlere geliştirdiğimiz teknoloji ve köklü ilim geleceğimizle yoğrulmuş merhemlerimizle sizlere hizmet ediyoruz.

Dikkat Edilmesi Gerekenler

1. Kelâm bilmeyenlerin göremeyeceği ve erişemeyeceği yerlerde saklayınız.
2. Tek başına değil, bilen biri (tabib) ile beraber okunmalıdır.
3. Çok fazla kullanılması diğer felsefi görüşlere karşı dirence neden olabilir.

Malzemelerin Özellikleri

Tabiiyyât (Doğa felsefeleri):

Tabiiyyât organik maddesinin yapımında 70 gr Fizik 1 ve 820 ml Fizik 2 yapısı kullanılır. Fizik 1 yapısı organik yapıya kaosu reddeden nedensellik ilkesi ve doğanın akli ve düzenli olmasını kazandırır. Fizik 2 yapısının ise İbni Sînâ'nın görüşlerini takip ettiği Aristoteles'in su, hava, toprak ve ateş unsurlarını, nitelik değişimlerini, el-Kevn ve'l-Fesâd (Oluş ve Bozuluşu) içerir.

Mantık:

0.15 mol düşünme, 0.20 mol dil bilgisi, 0.15 mol bilim, 0.50 mol ise bilginin aleti özelliklerini içerir. Mantık ilmi İbni Sînâ'nın merheminde birleştirici unsurdur. Tabiiyyât ve Riyâziyyât ile metafizik arası bağ kurmaktadır. Kategori kitabına göre mantık (tasavvur) ederken Analitikler kitabına göre ise yargı, kıyas ve akıl yürütme (istidlal) yolu ile yapılır.

Riyâziyyât (Matematik):

Boş bir malzeme gibi gözükür ama gerekli olan bir malzemedir. Bir gtt (Guttæ) "Damla" Matematik, dış dünya ve soyut dünyayı bağlama görevi görür. Matematiksel nesnelere (sayılar, geometrik şekiller) zihnimizde maddeden bağımsızdır ama dış dünyada bir maddeye ihtiyaç duyarlar. Aynı zamanda matematik akla kesinlik kazandırarak onu hatadan korur ve bu olay çok fazla tepkimeye giren metafizik maddesi için geçerli ortamı sağlar.

İlâhiyyat (Metafizik):

Metafizik, merhem'in etkin maddesidir. 10 mg bulunmaktadır. 4 mg Metafizik 1 maddesi vardır. Bu maddenin içerisinde zorunlu varlık ve mümkün varlık ayrımı, ontoloji, varlık nedir sorusu, mahiyet ve varlık ayrımı, nedensellik ve tümeller meselesini barındırır. Metafizik 2 ise 6 mg bulunmaktadır. Bunun içinde zorunlu varlık tanımı, tevhit, Tanrı alem ilişkisi ve sudûr teorisi yer almaktadır.

avicennamedical.com
+90 553 967 19 13

AVICENNAMEDICAL

el-Kânûn fi't-Tıbb
İNDİRİMDE

